

Dk. Craig Keener, Matendo, Mhadhara wa 7, Matendo 1-2

© 2024 Craig Keener na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Matendo. Hiki ni kipindi cha 7, Matendo sura ya kwanza na ya pili.

Matendo sura ya kwanza na ya pili inatufundisha kuhusu uwezo wa ushuhuda.

Wanatanguliza msisitizo na uwezesaji kwa ajili ya ushuhuda wa tamaduni mbalimbali ambao ni muhimu sana kwa sehemu nyingine ya kitabu cha Matendo. Matendo 1.8 ni muhimu katika hili. Sio kazi zote za zamani zilikuwa na taarifa ya nadharia au kitu kama hicho hapo mwanzoni, lakini wakati mwingine walifanya.

Na Matendo ni mojawapo ya kazi hizo zinazofanya. Katika Matendo sura ya kwanza na aya ya nane, mtakuwa mashahidi hadi miisho ya dunia mara tu roho itakapokuja juu yenu. Sasa Matendo ya kwanza na ya pili yanarejelea Luka 24, nguzo kati ya Luka na Matendo.

Kwa hiyo, hii ni sehemu ya kimkakati sana na inatuonyesha, na inatuangazia msisitizo mkubwa wa Luka-Matendo, yaani uwezesaji wa roho, kwamba utume wa Yesu unapaswa kufanywa na wafuasi wake. Ni wazi, si utume wake wa kufa kwa ajili ya ulimwengu, kuokoa ulimwengu, lakini utume wake wa kuhudumia neema kwa ulimwengu na kueneza habari njema ya kile Yesu amefanya. Tunaona hilo katika Matendo sura ya kwanza na ya pili.

Katika sura ya kwanza, mstari wa nne hadi wa nane, tunasoma kuhusu ahadi ya Pentekoste. Katika 1:12-26, tunasoma kuhusu maandalizi ya Pentekoste, ikijumuisha maombi na uongozi. Katika 2:1-4, uthibitisho wa Pentekoste.

2:5-12, watu wa Pentekoste. 2:17-21, unabii wa Pentekoste. 2:22-40, mahubiri ya Pentekoste.

Na 2:41-47, kusudi la Pentekoste. Kwanza kabisa, nikitazama ahadi ya Pentekoste, nitakuwa nikifanya hili kwa undani zaidi kuliko baadhi ya hizo nyingine. Ahadi ya Pentekoste ni muhimu sana hata Yesu anasema, kaeni Yerusalemu, mngojee kile ambacho Baba ameahidi.

Kungoja nguvu za roho ni muhimu zaidi kuliko kutoka tu na kujaribu kuifanya peke yetu kwa sababu hatuwezi kufanikiwa katika utume wa Kristo bila nguvu zake. Kwa kweli, jambo lolote analotuita tufanye katika mambo mengi ni jambo ambalo hatuwezi kufanya kwa nguvu zetu wenyewe. Kwa hiyo, tunajifunza kutegemea nguvu zake badala ya zetu.

Wanafunzi wanauliza swali dhahiri katika mstari wa sita. Yesu amekuwa akizungumza kuhusu ufalme. Amekuwa akizungumza kuhusu roho.

Naam, kumwagwa kwa roho kulihusishwa na urejesho wa wakati wa mwisho wa Israeli. Una hilo katika Isaya 44:3. Unacho katika Isaya labda 61, labda 59. Unacho katika Ezekieli 36, 37, na 39.

Unayo katika Yoeli sura ya pili na kadhalika. Kwa hiyo, Yesu anazungumza kuhusu roho. Anazungumza juu ya ufalme.

Na wanafunzi wanauliza swali lililo wazi, je, huu ndio wakati ambao utaurudisha ufalme kwa Israeli? Naye Yesu anajibu kwa kusema, vema, si kazi yenu kujua nyakati wala majira bado. Utimilifu wa ufalme utakuja, mstari wa saba. Lakini roho itatolewa sasa, mstari wa nane, kuutayarisha ulimwengu kabla, kuwatayarisha mashahidi kabla.

Roho ilihusishwa na wakati wa mwisho. Kwa hiyo, wafuasi wa Yesu lazima waonyeshe maisha ya wakati ujao. Itakuwa kama kuashiria, kuwaambia wanafunzi, una mwonjo wa mbele wa ulimwengu ujao.

Na ikiwa ulimwengu unaozunguka hauwezi kulitazama kanisa na kuona jinsi mbingu itakavyokuwa, au kuona jinsi ulimwengu mpya utakavyokuwa, ni kwa sababu kanisa linapungukiwa na haki ya mzaliwa wa kwanza ya kanisa. Kwa sababu Yesu ametupa sisi roho, onja ya nyakati zijazo. Na bila shaka, tunaona kwamba katika Agano Jipya, kwamba mkazo wa tayari, bado.

Mfalme ambaye bado hajaja amekwisha kuja. Kwa hiyo, tunatazamia kuja mara ya pili, lakini tayari amekuja mara moja. Ufufuo wa wafu, tunangojea.

Lakini wanafunzi waliweza kuhubiri katika Yesu ufufuo kutoka kwa wafu, Matendo 4:4, kwa sababu Yesu alikwisha kufufuka, matunda ya kwanza, 1 Wakorintho 15 inasema, mzaliwa wa kwanza katika wafu. Tunaona ushirika na roho mahali pengine. Waebrania sura ya sita inasema kwamba tumeipokea roho, tumeionja roho, na tumeonja nguvu za wakati ujao.

Wagalatia 1:4, tumekombolewa kutoka katika wakati huu mwovu wa sasa. Warumi 12:2, usifananishwe na wakati huu, lakini maandiko ambayo kwa hakika yalitaja roho moja kwa moja katika uhusiano huo. Tuna malimbuko ya roho (Warumi 8:23). Tunayo malipo ya chini.

Ni neno la Kigiriki, ahrebon, linatumiwa katika hati za biashara, likimaanisha awamu halisi ya kwanza, malipo ya kwanza. Tuna mwanzo wa urithi wetu ujao. Waefeso 1, pia 2 Wakorintho 1, 2 Wakorintho 5, tuna malipo ya chini ya urithi wetu ujao.

1 Wakorintho sura ya pili, mstari wa tisa na 10, Paulo anasema, jicho halionekani, wala sikio halisikiki, wala halikuingia katika moyo wa mwanadamu, bali mambo ambayo Mungu aliwaandalia wampendao, lakini Mungu ametufunulia sisi kwa roho yake. Kwa hivyo, kwa roho, tunaonja ya ulimwengu ujao na ulimwengu unapaswa kuwa na uwezo wa kututazama na kuona jinsi ulimwengu ujao utakavyokuwa, sampuli ya jinsi ulimwengu ujao utakavyokuwa. Yesu alisema mtapokea nguvu roho ikiya juu yenu.

Tulizungumza juu ya hili mapema katika utangulizi kwamba katika Luka, katika injili, na katika kitabu cha Matendo, nguvu sio pekee, lakini mara nyingi huhusishwa na uponyaji na kutoa pepo. Kwa hivyo, hii ndiyo hatimaye ambayo wengine wameiita uinjilisti wa nguvu. Yaani, Mungu hutegemeza neno lake kwa nguvu.

Ndiyo maana tunaona ishara na maajabu katika kitabu cha Matendo ya Mitume, zikivuta hisia za watu kwa hili. Sasa unaweza kuwa umenisikia nikiendelea kufuzu katika sehemu mbalimbali ambazo huwa hatuoni hilo likifanyika, lakini ukiwa mahali linatokea, tafadhali usilalamike. Furahi tu ndani yake.

Lakini nguvu inahusishwa na roho. Agano la Kale mara nyingi lilihusisha roho na manabii na hotuba ya kinabii na wakati mwingine aina nyingine za matendo ya kinabii. Dini ya Kiyahudi ya mapema ilianzisha ushirika huo.

Hilo ndilo waliloliendeleza zaidi. Baadhi ya viunganisho vingine vya roho huonekana mahali pengine. Na hasa katika Vitabu vya Kukunjwa vya Bahari ya Chumvi na Yubile, mambo yanayohusiana pengine na Waessene.

Vyanzo hivyo vinahusisha roho sana na utakaso, lakini pia vinataja uwezesaji wa kinabii. Na vyanzo vingine vya Kiyahudi kila mahali vinataja roho kwa kushirikiana na kutiwa nguvu za kinabii. Kwa hiyo, Yesu anaposema kwamba mtapokea nguvu kutoka kwa roho, ni kana kwamba anawatazama wanafunzi na kusema, mtakuwa kama Ezeieli.

Utakuwa kama Yeria. Utakuwa kama Isaya. Utakuwa kama Hulda au Miriamu au Debora au Danieli.

Tumepewa aina tofauti za zawadi. Kulikuwa na aina tofauti za manabii katika Agano la Kale, Eliya. Lakini uwezo uleule waliopewa manabii wa kale tumepewa sisi kuujulisha ulimwengu juu ya Yesu.

Mashahidi mpaka miisho ya dunia, Yesu anasema watakuwa. Lugha inaakisi Isaya. Na haishangazi kwamba ingeakisi maandiko kwa sababu Luka 24, inapotoa agizo hili, inazungumza juu ya nguvu kutoka juu kwa kutumia lugha iliyotangulia katika kitabu cha Isaya.

Inasema kwamba Yesu alikuwa akifundisha hivyo kwa kutegemea maandiko. Kwa hiyo, si lazima arudie jambo hilo akisema linatokana na maandiko katika Matendo 1 ili watu watambue, ndiyo, hili linatokana na maandiko. Wangukuwa mashahidi wa Mungu.

Isaya 43:10, Isaya 44:8, mashahidi wa Yehova. Lakini hapa, ni mashahidi wa nani? Yesu anasema mtakuwa mashahidi wangu. Inalingana kwa uwazi kabisa na mada ya Yesu kuwa mtakatifu.

Bila shaka, unayo hiyo iliyoletwa mapema sana katika injili ya Luka. Hata Yohana Mbatizaji akija akihubiri, nukuu inatoka katika Isaya 40:3, sauti ya mtu aliaye nyikani, itengenezeni njia ya Mungu wetu. Mtengenezeni Bwana, njia ya Bwana, mkiielekeza njia ya Bwana.

Na kisha inaendelea kuzungumza juu ya wote wenye mwili, ikiwa ni pamoja na Mataifa. Kwa maneno mengine, kuona wokovu wa Mungu wetu. Naam, hapa, Matendo 1:8, ina ujumbe ulio wazi kabisa wa Kikristo, ikijumuisha kwamba Yesu ni mtakatifu.

Na dhamira yetu ni kuendeleza utume huu ambao watu wa Mungu waliambiwa habari zake katika kitabu cha Isaya. Wakati wangepokea roho, wangukuwa mashahidi. Na ushirika uko pamoja na roho pia katika sehemu hiyo ya Isaya.

Na ingekuwa mpaka miisho ya dunia, Yesu asema hapa katika Matendo 1:8. Naam, hilo laweza kurudia vifungu kadhaa, lakini hasa linarudia mwangwi wa Isaya 49:6, inayozungumza kuhusu utume hadi miisho ya dunia, nuru hadi miisho ya dunia. Na hiyo imenukuliwa katika Matendo 13:47, ambapo inatumika kwa huduma ya Paulo mwenyewe. Sio kwa wale 12 pekee.

Sasa, Yesu anazungumza moja kwa moja na wale 12 hapa, badala yake wale 11. Yuda amekufa, lakini hasemi tu wale 11. Ukiangalia mwisho wa Luka sura ya 24, ni wale 11 na wale waliokuwa pamoja nao.

Kwa hivyo, ni kubwa kidogo kuliko hiyo kwa kuanzia. Wale ambao waliitwa moja kwa moja mashahidi, hasa ni wale waliokuwa pamoja na Yesu. Wale 11, mtu anayechukua mahali pa Yuda pia anakuwa mmoja wa wale 12.

Walikuwa mashahidi wa mambo haya awali, lakini Paulo pia aliitwa shahidi katika Matendo. Vivyo hivyo Stefano anaitwa shahidi katika Matendo. Zaidi ya hayo, roho haitolewi kwa wale 12 tu, bali roho itatolewa kwa waamini wote ili kuendeleza utume huu.

Na unaona kwamba kwa uwazi katika Matendo sura ya 2 mistari ya 38 na 39, kwa kutumia lugha ile ile tuliyo nayo hapa katika muktadha huu, ambapo unapokea kipawa cha roho, unapokea kile kilichoahidiwa, na kadhalika. Naam, hii inaleta mada kuu katika Matendo. Injili ilienea na unaona hili kupitia taarifa za muhtasari katika kitabu chote cha Matendo.

Bwana akaongeza idadi kila siku, 247. Neno la Mungu likaenea, 67. Idadi ya kanisa ikaongezeka, kufikia 931.

1224, neno liliendelea kuongezeka, 1605. Makanisa yalikua kila siku kwa idadi, katika 1920. Neno lilienea na kukua, 2831.

Bila kizuizi, alihubiri. Haya yanaonyesha ukuaji wa kanisa katika Yerusalemu, kuvuka mipaka ya tabaka, katika Uyahudi na Galilaya, zaidi katika Yudea, Kusini mwa Asia Ndogo, katika Efeso ya mijini, katika Rumi, na kadhalika. Inaonyesha tu jinsi habari njema inavyoenezwa.

Muhtasari ulio wazi zaidi tunao katika Matendo sura ya 1 na mstari wa 8, lakini ni muhtasari mbaya sana. Haikusudiwi kuwa muhtasari wa kina, lakini Matendo sura ya 1 na mstari wa 8 hutoa aina ya taarifa ya muhtasari wa mahali ambapo injili inaenda. Yerusalemu, sura ya 1 hadi 7, Yudea na Samaria, sura ya 8 na 9, na kisha hadi miisho ya dunia, kila mahali ng'ambo ya hapo, ng'ambo ya Nchi Takatifu katika sura ya 10 hadi 28, ambapo inatawaliwa hasa na misheni ya Diaspora, ambapo Paulo ndiye mtu mashuhuri zaidi.

Mataifa katika sura ya 10 na 11, ambayo tayari yameonyeshwa katika sura ya 8, Kupro na Uturuki ya Kusini katika 13 na 14, kituo cha kitheolojia cha kitabu, wengi huzingatia sura ya 15, Asia na Ugiriki, 16 hadi 20, na kisha wakiwa njiani kuelekea Roma kupitia Yerusalemu na Kaisaria katika robo ya mwisho, 21 hadi 28. Yerusalemu. Kutoka kwa Zekaria akiwa na maono hekaluni na wanafunzi wakiomba katika hekalu la Yerusalemu mwishoni katika Luka 24.

Lakini kitabu cha Matendo ya Mitume kinasonga kutoka Yerusalemu, kikichukua mahali ambapo injili ya Luka iliishia, hadi Rumi. Na kuna sababu ya kitheolojia kwa hili. Kitheolojia, tunaweza kusema kwamba Luka-Matendo huhama kutoka urithi hadi utume.

Kwanza inahakikisha kwamba kila kitu kimeegemezwa sana katika urithi ili uelewe kwamba pale ambapo injili inaenda ndivyo ilivyotabiriwa. Ni kile ambacho kilikuwa tayari kimejikita katika historia ya Israeli iliyokuja kabla yake. Lakini historia hii ya Israeli, bila kuitupilia mbali historia ya Israeli, bila kuutupilia mbali urithi, pia inasonga mbele zaidi ya hapo kwa misheni.

Sasa, kwa hadhira ya Luka kuwa katika himaya, kupata moyo wa himaya ilikuwa kilele muhimu kwa ajili ya kitabu cha Matendo. Lakini kwa kweli kitabu cha Matendo kiko wazi. Inasema injili huenda hata miisho ya dunia.

miisho ya dunia iko wapi? Kweli, kulikuwa na vitu tofauti ambavyo viliitwa miisho ya dunia wakati huo. Miisho ya Magharibi ya dunia ilifikiriwa kuwa Hispania na bahari ya mto, ambayo ilifikiriwa kuzunguka dunia nzima. Ingawa baadhi ya watu walijua mambo ya magharibi zaidi kuliko Hispania na hata baadhi ya mambo ya magharibi zaidi ya kile walichokiona mto bahari.

Upande wa mashariki, ulikuwa na Parthia, ulikuwa na India, ulikuwa na Uchina. Kulikuwa na uhusiano wa kibiashara na China. Walijua maeneo kama hayo.

Kwa hivyo, miisho ya dunia, tayari walipaswa kujua kwamba ingejumuisha maeneo kama India na Uchina. Kwa upande wa kaskazini, maeneo kama Scythia, ambayo kwa sehemu ni mahali ambapo Urusi iko, Ujerumani, Uingereza. Upande wa kusini, walijua Afrika, kusini mwa Misri.

Kulikuwa na mahusiano ya kibiashara mpaka kusini kama Tanzania. Kwa kweli wamepata mlipuko wa Kaisari huko kusini kabisa. Ufalme wa Wanubi wa Meroe unaonekana katika sura ya nane katika mstari wa 29, ufalme wenye nguvu sana kusini mwa Misri ambao Roma iliufahamu na Rumi ilijikuta haiwezi kutawala na ilibidi tu kufanya uhusiano wa kibiashara na na mkataba wa amani nao.

Kwa hiyo, walijua juu ya miisho ya dunia zaidi ya Roma. Hawakujua Amerika ya Kaskazini na Kusini na Kati. Kwa hiyo, hawakujua kuhusu ulimwengu wa dunia ninamoishi, lakini walijua kwamba ilipita zaidi ya Roma.

Roma ni muhimu kwa hadhira ya Luka, lakini Roma ni kielelezo cha mwisho cha dunia. Kama vile kuongoka kwa afisa wa Kiafrika katika Matendo sura ya nane ni kielelezo cha injili kufikia miisho ya kusini ya dunia. Kama tu katika Matendo sura ya pili, ambapo una Wayahudi kutoka kila taifa chini ya mbingu, hiyo ni kivuli cha injili kwenda hadi miisho ya dunia.

Kwa hiyo, Luka anaendelea kutupa vikumbusho vya ahadi ya wakati ujao. Misheni iko wazi. Inaendelea leo.

Kitabu cha Matendo kiko wazi. Inafungua katika siku zijazo. Ingawa Luka ana juzuu mbili tu, tunajua kuwa historia imeendelea.

Kweli, kuna udanganyifu mwingine wa kibiblia katika Matendo sura ya kwanza, mstari wa tisa hadi wa 11. Yesu anapaa mbinguni. Vema, Wayunani walisema hadithi za watu kupaa mbinguni, Warumi walifanya, na Wayahudi walifanya, lakini kuna moja katika Agano la Kale kabla ya Wayahudi kuwa wazi kwa mambo haya mengine.

Na hii ndiyo ambayo hadhira ya Luka ingefahamika nayo zaidi kwa sababu iko kwenye kanuni zao. Ni katika maandiko. Hili ni jambo ambalo wangesikia mara kwa mara.

Eliya alipaa mbinguni. Na alipofanya hivyo katika Wafalme wa Pili sura ya pili, nini kilitokea? Alimwachia Elisha sehemu mbili za roho yake. Kwa hiyo, Yesu anapaa mbinguni katika sura ya kwanza, mstari wa tisa hadi wa 11, lakini amewaahidi tu wanafunzi roho ile ile iliyomtia nguvu, Mdo .

Na kama Elisha alivyokuwa akiendelea na utume wa Elisha, tunapaswa kuendeleza utume wa Yesu. Tena, si kwa ajili ya kufa kwa ajili ya dhambi za ulimwengu, bali kwa ajili ya aina ya mambo ambayo roho hiyo ilimtia Yesu nguvu ya kufanya katika suala la kuleta uponyaji na ustawi kwa watu na kuhubiri habari njema ya ufalme. Hivyo pia, tuna sehemu kuhusu maandalizi ya Pentekoste.

Sitatumia muda mwingi kwenye sehemu hii, lakini inabidi waanzishe tena muundo wa uongozi kwa sababu wamekumbwa na kashfa. Mmoja wa viongozi ameanguka na kuishia kufa pia. Wanahitaji kujiandaa kwa imani kwamba Mungu atawatumia.

Kama vile Daudi hakuruhusiwa kujenga hekalu, lakini alihifadhi nyenzo ili Sulemani aweze kujenga hekalu. Sio wakati wao wa kwenda bado, lakini wanajitayarisha kwa imani kwamba Mungu ataleta urejesho ulioahidiwa. Kwa hivyo wanahakikisha kwamba mwanafunzi wa 12 ameteuliwa.

Kwa hiyo, wanarudi hadi kwenye idadi ambayo wanapaswa kuwa kwa sababu Yesu alisema, nyinyi mtaketi kwenye viti 12 vya enzi, mkiwahukumu makabila 12 ya Israeli. Pia, wanaomba pamoja katika mstari wa 14. Una wanaume na wanawake wanaosali pamoja na wanaomba kabla ya kumwagwa kwa roho.

Hii ndiyo mada, kama tulivyoona katika utangulizi wetu, ambayo inaenea kote katika Luka X. Sasa ninajua kwamba baadhi yenu labda hawakutaka utangulizi. Ulitaka kuingia moja kwa moja kwenye maandishi na kwa hivyo ukaruka utangulizi. Hiyo ni sawa ikiwa ndivyo ulitaka kufanya.

Lakini kwa ufupi tu, hii ni mada inayokuja tena na tena katika Luka X, lakini hasa ni muhimu katika suala la maombi kabla ya kuja kwa roho. Hiyo ni mada ya mara kwa mara katika Luka X. Roho huja juu ya Yesu wakati anaomba wakati wa ubatizo wake. Pia waombe hapa kisha roho inamwagwa katika Matendo sura ya pili.

Katika Matendo sura ya nne, wanaomba na wamejazwa na roho ili waweze kuendeleza utume. Katika Matendo sura ya nane, waliomba ili Wasamaria wapokee roho hiyo na roho hiyo ikaja juu ya Wasamaria. Maombi pia hutangulia kumwagwa

kwa Roho katika Matendo 9 na Matendo 10, ingawa muunganisho haujawekwa wazi na Luka katika matukio haya, lakini imetajwa katika matukio yote mawili.

Si kusema kwamba hiyo ndiyo njia pekee ambayo Mungu huwahi kumwaga roho yake. Kwa kweli, katika Matendo 10, Petro anashangaa sana inapotokea, ingawa alikuwa akiomba kabla yote hayajatokea, vile vile Kornelio alikuwa akiomba kabla hayajatokea, lakini hawakuwa wanaomba hasa kwa ajili ya kumwagwa kwa roho. Ninaamini kwamba kati ya mambo yote niliyoyapata katika kuandika maelezo yangu ya Matendo takribani kurasa 4,000, nilipofanya kazi katika kitabu cha Matendo, labda muhimu zaidi kwa kanisa leo, au angalau sehemu kubwa ya kanisa leo, ni hii.

Mungu alimimina roho yake katika kitabu cha Matendo. Ni wazi kanisa linahitaji roho ili kutimiza misheni ambayo Mungu ametupa. Hatuwezi kufanya hivi peke yetu.

Ni Mungu anayezidisha. Ni Mungu anayefanya kuhesabiwa. Mungu ndiye anayefanya kuzaa matunda.

Sharti kuu, labda si sharti, lakini maandalizi makuu tunayoweza kutoa kabla ya kumwagwa kwa roho ni maombi. Ikiwa tunataka kuona Mungu akisonga, tumwombe kwa sababu alituahidi, Yesu alituahidi katika Luka 11:13. Katika Mathayo, ukiomba zawadi nzuri, baba yako atakupa zawadi nzuri. Lakini Luka anazingatia zawadi nzuri sana.

Ukiomba mkate, baba yako hatakupa jiwe. Si zaidi sana, ikiwa ninyi ni waovu kwa kutowapa watoto wenu zawadi nzuri, si zaidi sana Baba yenu wa mbinguni atawapa Roho Mtakatifu wale wanaomwomba? Tumwombe Roho amwage juu yetu. Hebu na tumwombe Roho Mtakatifu amwagwe juu ya kanisa lake ulimwenguni kote kwamba atume watenda kazi katika mavuno yake kama vile alivyotuagiza tuombe kwa ajili hiyo.

Mahujaji wengi walikusanyika hekaluni kwa ajili ya siku ya Pentekoste. Na kwa hivyo, huu ulikuwa wakati wa kimkakati ambapo watu wengi wangekusanyika hapo. Na katika sura ya pili, aya ya pili hadi ya nne, tuna sehemu hiyo yote kabla haijawekwa katika maombi.

Wanafunzi wanasali mapema katika sehemu hiyo. Na sura ya pili na aya ya kwanza, zote ziko pamoja mahali pamoja na kwa nia moja. Wanafanya nini? Vema, labda bado wanaomba.

Huenda watu walikuwa wakija na kuondoka, lakini mkutano wa maombi bado unaendelea. Lakini katika sura ya pili, aya ya pili hadi ya nne, tunapata ushahidi wa Pentekoste Roho anapomiminwa. Katika sura ya pili na mstari wa pili, una sauti ya upepo mkali uendao kasi, na hiyo inaibua nadharia ya theofani.

Mara nyingi una kitu kama sauti ya upepo wakati Mungu anajifunua katika Agano la Kale. Pia, inaweza kuhusishwa katika Ezekieli 37 na maisha ya ufufuo, maisha ya ufufuo wa wakati wa mwisho. Mungu anamtuma Roho wake, roho yake, kama upepo ili kufufua mifupa mikavu ya watu wake na kuwarudishia watu wake.

Kwa hiyo, una upepo. Pia una moto katika aya ya tatu ya sura ya pili. Moto tena unaibua theophany, mara nyingi Mungu akifunua utukufu wake katika Agano la Kale huja kama moto.

Lakini pia, moto unahusishwa, kama katika Isaya 66 na kadhalika, moto unaonekana kuhusishwa na hukumu ya eskatolojia, ambayo ingeeleweka kama hukumu ya wakati wa mwisho na wafasiri katika karne ya kwanza. Haya hayarudiwi wakati wa kumiminiwa baadaye kwa roho katika kitabu cha Matendo. Ni muhimu hapa kwa sababu zinaonyesha kwamba Mungu anajitokeza.

Pia zinaonyesha mwonjo wa siku za usoni, mwonjo wa eskatologia, lakini hazirudiwi tena katika kumwagwa kwa roho katika kitabu cha Matendo. Hiyo si kusema kwamba haziwezi kurudiwa tena. Yamerudiwa katika baadhi ya kumiminwa kwa roho hapo zamani.

Upepo ulikuja na ninaamini hata moto labda wakati wa kumwagwa kwa roho mwanzoni mwa uamsho wa Timor, Timor ya Magharibi huko Indonesia. Ulikuwa na moto pia kwa kumwagwa kwa roho katika kituo cha watoto yatima cha Pandita Ramabai nchini India mwanzoni mwa muongo wa kwanza wa karne ya 20, karibu 1904 au zaidi. Lakini ishara ya tatu inayotolewa katika kesi hii ni kwamba wanaanza kuomba kwa lugha.

Wanaanza kunena kwa lugha na lugha nyingine ni muhimu zaidi kati ya hizi tatu kwa Luka kwa sababu inarudiwa katika kumiminiwa ya kwanza katika sura ya 10, mstari wa 46 na sura ya 19, mstari wa 6. Pia ni muhimu kwa uwazi kwa sababu inatoa kichocheo hapa kwa watazamaji wa tamaduni mbalimbali. Inapata usikivu wa watu na inapata usikivu wa watu kiutamaduni katika kesi hii. Watu wa Kiyahudi kutoka sehemu zote hizi tofauti ni sehemu ya tamaduni mbalimbali kwa njia ya pili.

Pia inaweka ujumbe wa Petro kwa sababu inasema, kwamba sauti hii iliposikika, watu walisema, hii ina maana gani? Na Petro anasema, hivi ndivyo Yoeli alimaanisha aliposema, nitamimina roho yangu juu ya wote wenye mwili. Wana wenu na binti zenu watatabiri. Naam, inahusiana na mada ya Matendo katika sura ya kwanza katika mstari wa nane.

Unasema, ni jinsi gani hiyo? Petro anaifasiri katika 2:17 na 2:18 ni roho ya unabii ambayo Yoeli alizungumza juu yake. Matendo sura ya kwanza katika mstari wa nane inazungumza kuhusu roho inayotutia nguvu kwa ajili ya ushuhuda. Je, haya

yanahusiana vipi pamoja? Kumbuka kile inachosema kuhusu ushuhuda katika Matendo sura ya kwanza katika mstari wa nane.

Hii ni hotuba iliyoongozwa na roho. Ni hotuba ya kinabii inayolingana na 2:17 na 2:18, lakini pia ni Yerusalemu, Yudea, Samaria, na hata sehemu nyingi za dunia. Ni hotuba ya kitamaduni.

Je, ni ishara gani kubwa zaidi ambayo Mungu angeweza kulipatia kanisa lake kwamba alikuwa akiwawezesha kuvuka vikwazo vyote vya kitamaduni kuliko kuwawezesha watu siku ya Pentekoste kuanza kumwabudu Mungu katika lugha za watu wengine? Je, ni njia gani kubwa zaidi ambayo angeweza kuwaonyesha hili ndilo kusudi ambalo kwalo ninawatia nguvu kwa roho ya unabii? Si ili mpate kujiliwaza, bali ninawatia nguvu kwa roho ya unabii ili kuwatuma hata miisho ya dunia. Hilo ndilo kusudi la kumwagwa kwa roho. Sasa, ukiangalia historia ya karne iliyopita au zaidi ya majadiliano kuhusu hili, wainjilisti wenye msimamo mkali mwishoni mwa karne ya 19, walikuwa wakisisitiza utakatifu na misheni na uponyaji.

Hili lilikuwa ni vuguvugu la madhehebu mbalimbali. Mengi ya hayo yalitoka kwa Umethodisti, lakini kwa wakati huu, yalienea miongoni mwa Wapresbiteri. Ilienea kati ya makanisa mengi tofauti.

Msisitizo juu ya utakatifu, misheni, na uponyaji. Na wengi walikuwa wakitafuta kile walichokiita ubatizo wa Roho Mtakatifu. Kwa kweli sikuvingia katika hilo katika Matendo 1:4-5 maana yake.

Sijui kama naweza kushughulikia hilo kwa ufupi bila kuingia kwenye mambo mengi tofauti. Kijadi, makanisa ya Matengenezo yamesema kwamba ubatizo katika Roho Mtakatifu unawakilisha kuongoka. Na hiyo inaonekana kuwa jinsi inavyotumika katika 1 Wakorintho 12:13, ambapo mtu hubatizwa na Roho katika mwili wa Kristo.

Kijadi, makanisa ya Wesley na yenye mwelekeo wa utakatifu na Wapentekoste wamesema inatumika kwa kitu kinachotokea baada ya uongofu. Na wameelekeza kwa watu kuwa na uzoefu na Roho baada ya kuongoka katika kitabu cha Matendo. Kumbuka kwamba hii inarudi kwenye kile Yohana Mbatizaji alitabiri.

Yohana Mbatizaji alizungumza kuhusu kubatizwa kwa Roho Mtakatifu na kwa moto katika Mathayo 3 na Luka 3. Na katika muktadha, una tofauti kati ya hayo. Yamkini, watu ama watabatizwa kwa Roho Mtakatifu au watabatizwa kwa moto. Sina wakati wa kuingia katika yote hayo.

Lakini ukiangalia muktadha, moto ni wazi sio ubatizo katika utakatifu, ingawa sote tunathibitisha umuhimu wa utakatifu. Lakini inapozungumza juu ya kubatizwa kwa moto, angalia tu muktadha mwenyewe. Unapopata fursa, muktadha unazungumza juu ya moto wa hukumu.

Katika Mathayo, kwa hakika, ni mstari uliotangulia na mstari mara baada ya zote mbili kuzungumza juu ya hukumu. Luka, imeenea kidogo zaidi, lakini bado iko wazi hapo. Mistari miwili inayozungumzia moto karibu nayo inazungumzia hukumu.

Kwa hiyo, ama upate Roho Mtakatifu au upate moto. Hiyo inaweza kupendekeza inarejelea uongofu. Wakati huo huo, Yohana Mbatizaji pia alijua, kama vile nabii Yoeli alisema, kile Petro anachonukuu hapa katika Matendo sura ya 2, kwamba wakati Roho atakapomiminwa, wana wenu na binti zenu watatabiri.

Huyu ndiye Roho ambaye angewatia nguvu watu wa Mungu. Kwa hivyo tunawekaje vitu hivyo pamoja? Vema, Luka anaenda kusesitiza kipengele kimoja cha kazi ya Roho. Yeye hakatai vipengele vingine.

Yeye hakatai uongofu. Anawashirikisha kwa kweli katika 2:38 na 2:39, naamini. Lakini yeye hasa kwenda kuwa kuzungumza juu ya nguvu kwa ajili ya shahidi na uwezeshaji huu wa kinabii.

Hivyo ndivyo Petro anavyofasiri katika mahubiri haya ya uzinduzi katika Matendo. Katika mahubiri ya Yesu ya uzinduzi katika injili ya Luka, pia inahusiana na kuwezeshwa kwa ajili ya utume, ingawa anachukua kifungu tofauti kwa hilo. Kwa hivyo huo ndio utakuwa msisitizo wa Luka, sio kusema kwamba anakataa mambo mengine, sio kusema kamwe haongei juu ya kitu kingine chochote.

Watu wanajazwa na Roho katika Matendo 13 na wanajazwa na furaha wanapojazwa na Roho. Kwa hiyo, Roho anaweza kuhusishwa na mambo mbalimbali, lakini hasa na kutiwa nguvu kwa ajili ya utume. Sasa hilo lilizua swali, je, hilo hutokea kila mara katika uongofu au wakati fulani linaweza kutokea baada ya kuongoka? Kweli, kitheolojia kimsingi, naamini hufanyika wakati wa kubadilika.

Tunapokea ufikiaji wa kifurushi kizima cha kazi ya Roho. Lakini katika mazoezi, vizuri, kimsingi, kulingana na Paulo, sisi sote tulikufa kwa dhambi wakati wa kubadilika. Lakini katika mazoezi, baadhi yetu sahihi kwamba zaidi kwa nyakati tofauti.

Nadhani wakati Yohana Mbatizaji alipokuwa anazungumza kuhusu ubatizo katika Roho, yeye anawazia nyanja nzima ya kazi ya Roho katika enzi inayokuja. Na vifungu tofauti katika Agano Jipya vinazingatia vipengele tofauti vya hilo. Na una makanisa tofauti yanayozingatia vipengele tofauti vya hilo, yakizingatia vifungu tofauti vinavyozingatia vipengele tofauti vya hilo.

Kwa hiyo, sioni kama kanisa hili ni sahihi na kanisa hilo si sahihi. Ninaona kama, vizuri, tunahitaji Roho kwa uongofu. Pia tunahitaji Roho kwa ajili ya kutiwa nguvu.

Na nadhani sote tunakubali tunapopita semantiki kwa sababu 1 Timotheo inasema wazi hatutakiwi kupoteza wakati wetu kubishana juu ya maneno. Inaweza kuwa na thamani fulani katika mjadala kuhusu maneno, lakini hebu tuone kiini cha jambo hilo. Kwa hakika sisi sote tunakubali kwamba tunampokea Roho kwa njia fulani wakati wa kuongoka na kwa hakika kumfikia Roho wakati wa kuongoka.

Nadhani karibu sisi sote tunakubali kwamba uongofu unaofuata, tunaweza kuwa na uzoefu na Roho Mtakatifu. Kwa kweli, katika kitabu cha Matendo, tunaona watu wakiwa na uzoefu mwingi na Roho. Petro amejazwa na Roho katika Matendo sura ya pili na mstari wa nne.

Amejazwa na Roho katika Matendo sura ya nne na mstari wa nane. Yeye ni sehemu ya kundi ambalo limejazwa na Roho katika Matendo 4:31 . Naam, hiyo ni mara tatu tayari. Paulo katika 9:17, akiwa amejazwa na Roho.

Katika sura ya 13, karibu mstari wa tisa, tena, inasema, Paulo akiwa amejazwa na Roho anazungumza. Labda inawezekana kwamba badala ya kubishana kuhusu baadhi ya maelezo kuhusu hili, sisi sote tungefanya vyema zaidi kumwomba Mungu kwa ajili ya kazi ya Roho wake katika maisha yetu. Kama tulivyodokeza katika Luka 11:13, atatusikia ikiwa tunamlilia Roho, ikiwa tutatambua kiu yetu kwa Mungu, ikiwa tunatambua kwamba hatuwezi kutimiza utume huu wote peke yetu, lakini nguvu za Roho zinapatikana kwetu.

Naam, tukiangalia historia ya karne iliyopita au zaidi ya majadiliano, wainjilisti wenye msimamo mkali wa karne ya 19 walikuwa wakisisitiza mambo haya yote. Walikuwa wakiomba kwa ajili ya ubatizo wa Roho. Ikiwa unakubaliana na istilahi zao au neno lao au la, usijali kuhusu hilo.

Walikuwa wakiomba jambo jema. Walikuwa wakiomba kwa ajili ya kumwagwa kwa Roho. Wengi pia walikuwa wakiomba kuhusiana na kile walichokiita ndimi za kimisionari.

Walisema, tazama, hatuna budi kuinjilisha ulimwengu. Hii ni kazi isiyowezekana. Tunawezaje kufanya hivyo? Tunahitaji nguvu za Roho kwa hili.

Na kwa nini tujifunze lugha kwa miaka miwili wakati Mungu anaweza kutupatia lugha hiyo kimuujiza? Kwa hiyo, walikuwa wakiomba kwa ajili ya lugha za kimishenari. Na baadhi ya watu waliokuwa wakiombea jambo hili wakawa tunawaita Wapentekoste wa mwanzo. Hawa walikuwa watu waliokuwa wakitafuta lugha za kimishenari.

Walikuwa wakiomba kwa ajili ya kumwagwa kwa Roho. Walikuwa wakiomba kutiwa nguvu kwa ajili ya utume na Roho. Na wakaanza kuomba kwa lugha na walisimka sana.

Waliondoka kwenda nchi za kigeni na walijaribu lugha zao za kimishenari. Na katika hali nyingi, kulikuwa na tofauti chache, katika hali nyingi, hakuna mtu aliyeelewa walichokuwa wakisema. Na walikatishwa tamaa kikatili, hasa kwa vile wengi wao walikuwa wamenunua tikiti za kwenda tu.

Vema, Wapentekoste wa mapema waliweka ndimi kwa maombi kama katika 1 Wakorintho 14, lakini wengi wao waliacha wazo la lugha za kimisionari. Lakini nadhani walikuwa wametambua kitu cha kweli kuhusu uhusiano katika Matendo hapo mwanzo. Luka anasisitiza nguvu za Roho kusema kwa ajili ya Mungu katika vizuizi vya kitamaduni.

Kwa hiyo, lugha haikuwa ishara ya kiholela. Ni ishara gani kubwa zaidi ambayo Mungu angeweza kutoa kuliko kuwawezesha watumishi wake kumwabudu Mungu katika lugha za watu wengine? Kwa hiyo, Wapentekoste na wengine wakati mwingine hujadiliana, vema, je, lugha ni ushahidi wa uwezeshaji huu? Na Wapentekoste wa kawaida wanasema ndiyo, na watu wengine wengi wanasema hapana. Lakini ikiwa tutapita swali la kama ni ushahidi wa uwezeshaji huu kwa kila mtu binafsi, wengi wetu tunganese hapa.

Matendo sura ya nane, ndimi hazikutajwa, na kadhalika, lakini hilo linajadiliwa kwa namna yoyote ile. Lakini ni sawa. Mtazamo wowote unaoshikilia juu ya hilo, iwe tunasema inathibitisha hilo kwa kila mtu binafsi, na kwa kuwa nilikuambia tu kwamba si ya kila mtu binafsi, sidhani kama inahusisha kila mtu binafsi.

Hebu pia, kwa kuwa tayari niko ndani ya maji ya moto, niseme kwa upande mwingine, mimi mwenyewe ninaomba kwa lugha. Na sasa tukirudi upande wa pili, kwa wale ambao mnapinga hilo, msinifikirie vibaya, kwa sababu sikufanya makusudi. Ilinitokea siku mbili tu baada ya kuongoka kwangu.

Sikuwa nimesikia. Ilianza tu maishani mwangu, na nimekuwa nikifanya hivyo tangu wakati huo. Lakini sikujua ni nini ilipoanza.

Mungu alinifanyia tu. Lakini mke wangu haombi kwa lugha, kwa mfano. Kwa hiyo, lugha ni ushahidi wa uwezeshaji huu.

Sioni kama ushahidi wa kila mtu anayeipokea, lakini kama ushahidi wa kile ambacho uzoefu ulihusu. Ndiyo, inathibitisha asili ya ubatizo katika Roho Mtakatifu, kwamba huku ni kutiwa nguvu kwa huduma ya kitamaduni, na kwamba Mungu ameliwezesha kanisa lake kwamba sisi sote tunapaswa kuvuka vikwazo vya kitamaduni. Kwa hiyo hilo linasema nini kuhusu sisi, kama tunaomba kwa lugha au la, ikiwa hatujali kufikia watu wengine kama hatuwezi kupatanishwa katika misingi ya kikabila au rangi? Vema, hapo ndipo Matendo sura ya 2 inatupeleka baadaye.

Watu wa Pentekoste. Matendo sura ya 2 mistari 5 hadi 13 inazungumza juu ya Wayahudi walioishi nje ya nchi kutoka kila taifa chini ya mbingu. Inaangazia misheni kwa mataifa ambayo ilizungumziwa katika 1:8, kama vile ofisa wa mahakama ya Kiafrika katika Matendo 8, kama vile misheni inayofika Rumi katika Matendo sura ya 28.

Na hapa, kama mahali pengine, pengine tuna udanganyifu mwingine wa kibiblia. Kuna orodha ya mataifa katika Matendo sura ya 2 mistari wa 9 hadi 11. Naam, Wayahudi wanaosikia hili, au watu waliojua Biblia waliosikia haya, wanaweza kufikiria orodha ya kwanza ya mataifa, orodha ya mataifa katika Mwanzo sura ya 10 .

Na kama wewe ni mzuri sana katika hesabu, unajua kwamba sura inayofuata Mwanzo 10 mara moja ni Mwanzo 11, ambapo Mungu alishuka kutawanya lugha. Vema, hapa roho inashuka na kutawanya lugha, lakini wakati huu sio kugawanya watu kama huko Babeli, lakini wakati huu roho inashuka na kutawanya lugha kuleta umoja mpya wa kitamaduni kwa mwili wa Kristo. Sasa, tukirudi kwenye yale niliyokuwa nikizungumzia hapo awali, kuhusu Upentekoste wa mapema, ilitukia katika muktadha wa uamsho mwingi tofauti uliokuwa ukitukia.

Uamsho wa Wales ulikuwa na athari kubwa. Pia, kituo cha watoto yatima cha Pandita Ramabai nchini India kilikuwa ni mmiminiko wa ajabu wa roho. Ilikuwa inatokea katika sehemu mbalimbali za dunia kwa kujitegemea karibu wakati huo huo.

Uamsho wa Kikorea ulikuwa muda mfupi baada ya hii. Kwa hiyo, Mungu alikuwa akifanya mambo tofauti kati ya makundi mbalimbali ya Wakristo kwa takriban wakati mmoja. Kulikuwa pia na maombi katika kanisa Katoliki ambapo walikuwa wakiomba kwamba karne ijayo iwe kumwagwa kwa Roho Mtakatifu.

Kwa hiyo, tunaiona ikitoka pande nyingi tofauti, lakini Mtaa wa Azusa, uamsho ulipoenea hadi Mtaa wa Azusa, hapo ndipo uamsho wa mapema wa Kipentekoste ulienda kimataifa kwelikweli. Watu walitoka mataifa mbalimbali na wamishonari wengi walikuja huko. Huko Los Angeles, kulikuwa na vikundi vingi vya watu tofauti.

Aliyekuwa akiiongoza ni William Seymour, ambaye alikuwa Mmarekani mwenye asili ya Afrika ambaye alizaliwa na wazazi waliozaliwa utumwani. Naam, baadhi ya watu waliokuwa pale walisema kwamba mistari wa rangi ulikuwa umeoshwa na damu. Nchini Marekani, kulikuwa na ubaguzi wa kikabila kati ya wazungu na watu weusi.

Seymour alikuwa amepata hili, ufahamu wake hasa kuhusu lugha na kadhalika, alipata, hasa kutoka kwa Charles Parham. Charles Parham alikuwa mshauri wake mzungu, lakini Parham alitoka katika aina tofauti ya asili ya kanisa kuliko Seymour alivyofanya. Seymour alitoka katika hali ambayo, walionyesha furaha yao kwa Mungu kwa sauti kubwa sana.

Parham alitoka kwa aina tofauti ya mapokeo ya kanisa ambapo walikuwa kimya sana. Roho alipokuja juu yako, ungenyamaza sana. Na Mungu anaweza kufanya kazi kwa njia zote mbili, sivyo? Lakini kilichotokea ni kwamba Charles Parham alikuja kwenye misheni ya Mtaa wa Azusa na alijaribu kuichukua na Seymour hakumruhusu.

Na Parham akatoka nje na kulalamika kuhusu kile kilichokuwa kikitendeka katika Mtaa wa Azusa. Na moja ya njia alizolalamika juu yake, alisema haikuwa chochote ila kunukuu, mkutano wa kambi ya giza. Ilikuwa ni njia ya kibaguzi sana ya kukemea kile kilichokuwa kikitokea katika mtaa wa Azusa.

Na Seymour alibadilisha msisitizo wake. Seymour bado aliamini katika lugha kuwa muhimu. Bado aliamini katika mambo mengi ambayo aliamini hapo awali, lakini sasa aliongeza msisitizo mwingine ambao ni hapa katika masimulizi ya Pentekoste, Roho na upatanisho wa kikabila.

Kwa sababu alisema, unawezaje kweli kuwa na Roho na usimpende kaka na dada yako katika misingi ya rangi? Tunapojinyenyekeza kwa Roho kwa kweli, Roho atatupeleka zaidi ya ubaguzi wa rangi, zaidi ya ubaguzi wa kikabila, zaidi ya ubaguzi wa kitabaka, zaidi ya ubaguzi wa kitabaka. Roho atatuunganisha ili tuweze kusema kwa ajili ya Mungu na kufanya kazi kwa ajili ya Mungu pamoja kama washirika katika utume wa kufikia ulimwengu kwa ajili ya Kristo. Kisha tunakuja kwenye unabii wa Pentekoste katika sura ya pili, mstari wa 17 hadi 21.

Vema, Petro anasema walichonena, ulichosikia wanafunzi wakinena kwa lugha, kinatimiza unabii wa Yoeli kuhusu kutiwa nguvu za kinabii. Ananukuu kutoka kwa Yoeli, lakini anapatanisha maneno fulani, jambo ambalo lilikuwa la kawaida katika tafsiri ya Kiyahudi. Unaweza kurekebisha maneno ili kupata uhakika.

Katika Yoeli, inasema baadaye. Haisemi katika siku za mwisho, lakini Petro anabadilisha baadhi ya maneno kwa sababu, katika muktadha wa Yoeli, unaendelea hadi Yoeli 3.1. Inazungumza juu ya wakati Mungu anarudisha watu wake Israeli. Kwa hiyo, ilikuwa katika muktadha wa urejesho wa watu wa Mungu.

Hivyo basi ilimaanisha katika siku za mwisho. Basi, Petro asema, katika siku za mwisho, asema Mungu, nitawamiminia watu wote Roho yangu. Naam, hiyo ndiyo ilikuwa inatokea tu.

Wana wenu na binti zenu watatabiri. Inavuka vikwazo vya kijinsia pia. Mungu atawapa wanaume na wanawake uwezo wa kutangaza habari njema ya Yesu.

Na kisha wazee na vijana, inavuka vikwazo vya umri. Watakuwa na ndoto na maono. Naam, ni nani katika Agano la Kale alikuwa na ndoto na maono? Hasa manabii, sio pekee, bali hasa manabii.

Na kisha Petro anaongeza katika mstari mwingine kwa sababu ilisema, wana wenu na binti zenu watatoa unabii juu ya watumishi wa kiume na wa kike. Nitaimwaga Roho yangu. Na kisha anaongeza katika mstari, nao watatabiri.

Naam, Yoeli tayari ametaja unabii, lakini Petro anautaja tena. Anataka kuhakikisha hukosi jambo. Huyu ndiye roho yule yule aliyewatia nguvu manabii wa zamani.

Sasa roho hiyo hiyo inatutia nguvu sisi watu wa Mungu. Na kwa njia, anapozungumza juu ya watumishi wa kiume na wa kike, mahali pengine ambapo neno la mtumishi wa kike linatumika ni kwa Mariamu katika Luka sura ya kwanza, wakati Roho atakapokuja juu yake na ana Roho inayosababisha Yesu kutungishwa ndani yake. Kwa hivyo, huu ni uzoefu wake wa pili na Roho, lakini pia anaitwa mjakazi wa Bwana.

Kwa hiyo, anakuwa katika maana fulani, kielelezo cha kanisa siku ya Pentekoste Mungu anapomimina Roho wake, akijitiisha kwa Mungu, akiwa tayari kutumiwa na Mungu kwa njia zozote anazotaka kututumia. Na kisha anaendelea kunukuu Yoeli akizungumzia ishara mbinguni na duniani, lakini anaongeza katika neno maajabu. Naam, kwa nini? Kwa sababu anataka kukazia wale walio duniani.

Sio kila kitu ambacho Yoeli alizungumza bado, lakini ni wakati wa utimizo. Ndio maana katika mstari wa 23, mara baada ya kumaliza kunukuu Yoeli, samahani, mstari wa 22, mara baada ya kumaliza kunukuu Yoeli, anazungumza juu ya Yesu wa Nazareti, mtu aliyeteuliwa na Mungu ambaye alifanya miujiza na maajabu na ishara kati yenu. Na bila shaka, ulikuwa na dalili za kifo cha Yesu na jua kugeuzwa giza na kadhalika.

Kwa hiyo, anaendelea kunukuu kile asemacho Yoeli, kila atakayeliitia jina la Bwana na katika Yoeli, huyo ndiye atakayeliita kwa jina la BWANA, atakayeliita kwa jina la Mungu ataokoka. Anavunja nukuu hapo, lakini hajamaliza kumfikiria Yoeli kwa sababu baadaye katika mstari wa 39, anaendelea tena na sehemu ya ambapo sentensi hiyo iliendelea katika Yoeli. Yoeli aliendelea kusema, kwa kila mtu ambaye Bwana Mungu wetu atamwita.

Na Petro anaendelea mwishoni mwa ujumbe wake kusema, wana wenu na binti zenu, wote walio mbali, wote ambao Bwana Mungu wetu atawaita. Kwa hiyo, bado anamfikiria Yoeli. Anafanya kama mkalimani mzuri wa Kiyahudi na Midrash.

Anachukua mstari wa mwisho alionukuu na ataeleza. Inamaanisha nini kuliitia jina la Bwana? Sasa ni zama za wokovu. Sasa ni zama za roho iliyomiminwa.

Sasa ni zama za uwezeshaji wa kinabii. Naam, kwa hiyo ni zama ambazo kila mtu aitaye kwa jina la Bwana ataokolewa. Hizi ni siku za mwisho.

Na bila shaka, tunajua hii ni kweli kwetu leo kwa sababu ikiwa ilikuwa siku za mwisho basi, si mapema zaidi sasa. Mungu hakumimina roho wakati huo na akamwaga roho baadaye. Lakini ina maana gani atakayeita kwa jina la Bwana ataokolewa? Vema, tumetiwa nguvu kama manabii wa siku za mwisho wa Kristo.

Unapitia kitabu cha Matendo. Inazungumza juu ya neno la Bwana, ambalo katika Agano la Kale linaweza kumaanisha Torati. Inaweza pia kumaanisha ujumbe wa kinabii.

Kwetu sisi pia katika kitabu cha Matendo, wanapobeba injili na nguvu za roho, hilo ni neno la Bwana. Kwa hiyo, una watu wanaotabiri katika kitabu cha Matendo. Lakini hata tunaposhiriki injili na watu, na kwa kweli, huo ndio mkazo wa Luka.

Tunaposhiriki injili na watu, tunaweza kuamini kwamba roho ya Mungu inazungumza na Kristo kwa watu hawa ili tuweze kuamini kwamba ikiwa Mungu anagusa mioyo yao, Mungu anagusa mioyo yao kupitia injili hii, Mungu anatutumia kwa njia hiyo. Na waamini wote wanaweza kukumbatia nguvu hizo na kutarajia Mungu aseme kupitia sisi, ili kuwafikia watu kwa habari njema ya Kristo. Vema, kwa vyovyote vile, katika maongezi ya wote wenye mwili, pengine hiyo ndiyo nukuu katika Yoeli, lakini pengine Petro hata hatambui maana ya jambo hilo kwa sababu inamchukua muda baadaye kuwaza kuhusu Mataifa.

Lakini mahubiri ya Pentekoste, sasa ataendelea kueleza kifungu hiki. Anavunja nukuu ya Yoeli kutoka kwa Yoeli 2:32, na kisha anachukua nukuu ya Yoeli, sehemu iliyobaki ya 2.32 mwishoni mwa mahubiri yake katika mstari wa 39. Na kati ya mistari ya 21 na 39, anaeleza kile ambacho ametoka kunukuliwa katika mstari wa 21.

Jina la Bwana ni nani? Je! ni jina gani la Yehova la kuliitia wokovu? Naam, katika muundo mzuri wa midrashic wa Kiyahudi, anaunganisha pamoja baadhi ya maandiko kulingana na maneno muhimu ya kawaida. Inaitwa Gezeri HaShavah na marabi wa baadaye. Anaunganisha pamoja maandiko haya kulingana na maneno muhimu ya kawaida.

Anaunganisha pamoja maandiko mawili kutoka katika Zaburi. Anasema, sawa, Bwana yuko mkono wa kuume wa Baba. Sisi ni mashahidi kwamba Yesu ndiye aliyefufuka na ameinuliwa.

Naam, aliyefufuka yuko mkono wa kuume wa Mungu, Zaburi 16 inasema, na aliye mkono wa kuume wa Mungu, Zaburi 110 inasema, ni Bwana. Na hivyo, kwa hiyo, inamaanisha nini kuliitia jina la Bwana? Unaweza kuliitia jina la Bwana aliye mkono wa kuume wa Bwana. Na jina la huyo aliyefufuka na kuinuliwa ni Yesu.

Kwa hivyo, hivi ndivyo unavyoliitia jina la Mungu. Anasema hivyo katika Matendo 2:38, tubu na kubatizwa katika jina la Yesu Kristo. Kwa hiyo, haya yalikuwa mahubiri

ya kwanza ya Kikristo ambayo tayari yalikiri kwamba Yesu ni Mungu, kwamba Yesu ni Yehova.

Sasa hapa, Petro anaileta nyumbani na Petro ameulizwa katika 2:37, tufanye nini ili tupate kuokolewa? Petro anasema, tubu na ubatizwe. Sasa hili lilikuwa jambo kubwa kwa Wayahudi kubatizwa. Na walikuwa na vielelezo vyao vya kawaida vya sherehe, lakini ilikuwa ni jambo tofauti kabisa ilipokuwa ni kugeuka kwa mara moja-kwa-wote.

Kutubu kunaibua lugha ya manabii wa Agano la Kale. Wakati mwingine watu wamesema, vema, ni badiliko tu la mawazo, mabadiliko ya jinsi unavyofikiri kuhusu hili. Lakini ilikuwa kweli zaidi ya hapo.

Huwezi kuchukua neno na kuligawanya katika sehemu za sehemu na kusema, hiyo ndiyo maana yake. Neno hilo linamaanisha jinsi linavyotumika. Na neno hili kwa kweli evokes njia ni kutumika katika Agano Jipya, hasa evokes lugha ya manabii wa Agano la Kale wakati wao ni kuzungumza juu ya Israeli, kugeuka nyuma kwa Mungu.

Kwa hiyo, anawaita wageuke. Na wakati anapowaita wabatizwe, wakati Mataifa walipokuwa wakigeukia Uyahudi, wangetumbukizwa katika maji. Sasa hiyo haijaripotiwa tu katika fasihi ya Kiyahudi.

Pia inaripotiwa na baadhi ya watu wa mataifa mengine ambao walijua kuhusu hili tangu kipindi hiki, kwamba Wayahudi walitarajia watu wa mataifa mengine kubatizwa kwa maji. Kwa hivyo, hii haitakuwa ngumu sana. Walikuwa na madimbwi ya kuzamisha katika hekalu lote kwa sababu watu mara kwa mara walifanya mifano ya sherehe.

Kwa kweli, kwa kawaida walifanya wakiwa uchi. Kwa hiyo, ungewafanya wanaume waende sehemu moja na wanawake wakienda sehemu nyingine na watu wangejitumbukiza tu kwenye maji kisha watoke nje. Lakini kulikuwa na maji mengi kwenye mlima wa hekalu.

Hakuna tatizo hapo. Lakini anapowaita wabatizwe, huu sio tu utakaso wa kawaida wa kiibada kabla hujaingia hekaluni. Hii inaambatana na aina ya toba, kurejea kwa Mungu.

Hii ni aina maalum ya kugeuka ambapo unaenda kukabidhi maisha yako yote kwa Mungu. Anawatendea jinsi anavyowaalika waje kwa Mungu. Anawaita waje kwa Mungu kwa masharti yale yale kama watu wa Mataifa, ambayo ni kusema kwamba hakuna hata mmoja wetu anayeweza kutegemea tu ukoo wetu.

Sikulelewa katika familia ya Kikristo, lakini kwa watu waliotelewa katika familia za Kikristo, hatuwezi kutegemea imani ya wazazi wetu. Hatuwezi tu kutegemea imani ya babu na babu zetu. Ni vizuri kuwa na imani hiyo.

Lakini kwa njia ile ile katika siku ya Pentekoste, hawakuweza kutegemea. Sisi ni wa watu waliochaguliwa. Sisi sote tunapaswa kuja kwa Mungu tukiwa na imani katika Kristo.

Sisi sote tunapaswa kumwamini Kristo. Sasa, Petro anaposema tubuni na mbatizwe, jinsi toba hii inavyoonyeshwa inavutia sana kwa sababu swali wanalouliza ni, tufanye nini ili tupate kuokolewa? Hilo ni swali ambalo linaulizwa mahali pengine katika Luka X. Kumbuka mtawala tajiri katika Luka sura ya 18. Anasema, nifanye nini ili nipate uzima wa milele? Yesu anasema, uza vyote ulivyo navyo na uwape maskini, jambo ambalo Yesu aliwaambia pia wanafunzi wake katika 12:33 na hasa 14:33, akizungumzia kuhusu kusalimisha mali yako kwa faida ya ufalme.

Ikiwa kweli unamgeukia Mungu, basi kila kitu ulicho nacho na kila ulicho nacho, utataka kukitumia kwa makusudi ya Mungu. Haimaanishi kila kitu ambacho kila mtu anakuambia ni kwa makusudi ya Mungu, bali unataka kujitolea maisha yako kwa makusudi ya Mungu. Hapa anasema, tubuni na kubatizwa wanapouliza inawapasa kufanya nini.

Katika Matendo sura ya 16, mlinzi wa gereza wa Filipi anasema, tunapaswa kufanya nini ili kuokolewa? Paulo anasema, mwamini Bwana Yesu nawe utaokoka, wewe na nyumba yako. Sasa, katika kila kisa, jibu ni tofauti, lakini zote zimeunganishwa pamoja. Kwa sababu ikiwa kweli tunamwamini Yesu, kwa kweli tunaweka kila kitu tulicho nacho na tunacho juu ya Yesu.

Kwa nini tunataka kujiwekea chochote? Yesu anaokoa maisha yetu. Hatuokoi tu kutokana na adhabu ya dhambi. Anatuokoa kutoka kwa dhambi.

Anatuokoa na maasi yetu. Anatuleta katika uhusiano na yeye mwenyewe. Tunatoka kuwa maadui kwa Mungu, na kuwa upande wa Mungu, na kumtumikia Mungu.

Tunataka sana kumtumikia. Tunataka sana kumpendeza. Sasa, tena, ingawa kimsingi, tumekufa kwa dhambi wakati wa kubadilika, si kila mtu anapitia hayo yote mara moja.

Wakati mwingine inachukua muda kukua katika uhusiano na Roho Mtakatifu, lakini hatimaye ndivyo tunavyotaka. Na ndivyo jamii ilivyokuwa inapitia hapa. Na imeonyeshwa wazi sana.

Una uinjilisti mzuri katika 2:41. Una uinjilisti mzuri kupitia jinsi jamii inavyoishi katika 2:47, kama nilivyotaja hapo awali. Na tunaona mabadiliko katika jamii kwa jinsi wanavyotendeanana. Wanaabudu pamoja.

Wana milo pamoja. Wanakula pamoja nyumba kwa nyumba. Ni ushirika.

Hiyo ilikuwa njia ya kuonyesha uhusiano wa agano. Kwa hiyo, kwa mfano, katika hadithi moja ya Kigiriki, inazungumza kuhusu jinsi wapiganaji wawili kutoka pande tofauti walivyokuwa wakijiandaa kufanya vita wao kwa wao. Wanajiandaa kupigana wao kwa wao.

Na ndipo wakagundua babake huyu alikuwa amemkaribisha babake huyu kwenye karamu miaka iliyopita. Naam, hiyo ilimaanisha kwamba kulikuwa na uhusiano wa agano kati ya baba zao na kwa hiyo kati yao. Kula pamoja kulimaanisha kushiriki agano.

Ndiyo maana Mafarisayo walikasarika sana Yesu alipokuwa akila na wenye dhambi ili kuwaingiza zizini. Lakini hapa waumini wanakula pamoja. Ni ishara ya ushirika wa agano, labda unaonyeshwa wakati mwingine kwa njia tofauti katika tamaduni tofauti, lakini umoja pamoja.

Na kuomba pamoja. Wanaendelea pamoja katika maombi pamoja. Na katika moyo wa hili katika mistari 44 na 45, na tunajua hili ni muhimu pia kwa sababu, katika kumiminiwa ijayo kwa roho katika sura ya nne, hii hutokea tena.

Lakini moja ya matokeo ya kumwagwa kwa roho ilikuwa mali ya pamoja, 244 na 45. Walikuwa tayari kutoa dhabihu kwa ajili ya mtu mwingine. Na haimanishi kwamba mara moja waliuza bidhaa zao zote na kuhamia mitaani.

Lakini ina maana, kama inavyofafanuliwa katika sura ya nne, kwamba kila mtu alipokuwa na uhitaji, watu waliuza walichokuwa nacho ili kukidhi mahitaji yao. Si kwamba mali zilikuwa mbaya, bali walithamini watu kuliko mali. Na ikiwa tuna rasilimali, badala ya kupata vitu ambavyo vinaweza kupoteza thamani yake baada ya muda, kwa nini tusifanye kama Yesu Bwana wetu alivyosema na kuweka hazina yetu mbinguni, ambayo inamaanisha kuwekeza kwa watu, kuwekeza katika mambo muhimu kwa Mungu, kwa kutumia rasilimali zetu kwa ufalme.

Hivyo ndivyo kanisa la kwanza lilifanya. Nyakati nyingine tunataka kuzungumza juu ya kumwagwa kwa roho kwa njia za ubinafsi zaidi, lakini kumwagwa kwa roho katika kitabu cha Matendo, hasa wakati roho ilipomiminwa katika jumuiya, ikimiminwa kwa waamini wakiwa kikundi, ilimaanisha kwamba walifikia habari njema kwa wengine. Na pia ilimaanisha kwamba walionyesha hili kwa upendo wao kwa wao.

Kulikuwa na njia mbalimbali za kumwagwa kwa roho. Wakati mwingine kanisa moja litasisitiza moja, kanisa moja litasisitiza lingine. Hebu tuende kwa yote ambayo Biblia inasema kuhusu kumwagwa kwa roho.

Na kwa hiyo, tunafikia kusudi la Pentekoste. Tunaona wongofu unaofuatwa na ufuasi. Watu walishiriki katika sala na kile tunachoweza kuita kujifunza Biblia.

Katika kifungu hiki, ni mafundisho ya mitume, lakini tunayo hayo zaidi katika kujifunza Biblia. Tunapozungumza kuhusu kile ambacho Mungu amesema, hatusemi kwamba haya ndiyo yote ambayo Mungu amewahi kusema. Namaanisha, katika 1 Wafalme sura ya 18, Obadia anasema alificha manabii mia moja kwenye pango.

Hatuna unabii wao uliorekodiwa. Unabii huu wote katika makanisa ya nyumbani ya Agano Jipya, hatuna unabii huo uliorekodiwa kwa ajili yetu katika Biblia. Biblia sio yote ambayo Mungu aliwahi kumwambia mtu yeyote.

Roho wa Mungu hushuhudia pamoja na roho zetu kwamba sisi ni watoto wa Mungu. Hatuna kila mtu ambaye jina lake liko katika Kitabu cha Uzima aliyeandikwa kwa jina kibinafsi katika Biblia. Sio kila kitu ambacho Mungu amewahi kusema, lakini ni kanuni.

Ni fimbo ya kupimia ambayo kwayo tunahukumu kila kitu kingine. Ujumbe ambao Mungu alitupa umejaribiwa kupitia wakati, ujumbe wa manabii, na manabii wengi wa siku za Yeremia, lakini wengi wao walithibitika kuwa wa uwongo. Unabii wa Yeremia ulijaribiwa na wakati.

Unabii wake ulitimia. Kwa hiyo, tunao ujumbe wa hawa mitume na manabii watakatifu ambao tumepewa katika maandiko. Na kwa hivyo, tunaweza kusoma hilo na hilo litatuweka kwenye mstari katika uhusiano wetu na Mungu.

Hivyo kama walivyofanya maombi na kujifunza Biblia au maombi na mafundisho ya kitume, tunaweza kupata mafundisho mengi ya kitume kutokana na kujifunza Biblia. Pia, ulikuwa na ushahidi unaoendelea wenye ishara zinazotajwa katika Matendo sura ya pili. Na unapata mfano wa hilo katika Matendo sura ya tatu.

Wako njiani kuelekea maombi na Mungu hufanya ishara. Lakini sio tu ishara za kushangaza ambazo mara nyingi tunafikiria. Namaanisha, unayo mambo haya.

Tumekuwa tukizungumza juu yao siku ya Pentekoste, lakini pia huna karama za Roho tu, bali una tunda la Roho. Watu waliachana na mali zao kwa sababu walithaminiana kuliko walivyothamini mali zao na kanisa likazidi kukua. Kwa hiyo, tunda la Roho, maisha yetu yanabadilishwa na Roho.

Mungu hutuwezesha kwa Roho kuvuka vizuizi vya kitamaduni, kumwabudu, kuunda jumuiya mpya ya tamaduni nyingi za waabudu waliojitolea kwa Kristo na wao kwa wao.

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Matendo. Hiki ni kipindi cha 7, Matendo sura ya kwanza na ya pili.